

Skrátené Nariadenie o právnom postavení Židov zo dňa 9.9.1941 (Židovský kódex) :

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA.

Vymedzenie pojmu.

§1.

(1) Za Žida podľa tohto nariadenia sa bez ohľadu na pohlavie pokladá:

- a) kto pochádza najmenej od troch podľa rasy židovských starých rodičov
- b) židovský miešanec, ktorý pochádza od dvoch podľa rasy židovských starých rodičov [§ 2, písm. a)], ak

(2) Za židovského starého rodiča podľa rasy v zmysle ustanovenia tohoto nariadenia má sa pokladať ten, kto patril k izraelitskému (židovskému) vyznaniu.

§2.

Za židovského miešanca podľa tohto nariadenia sa pokladá: a) kto pochádza od dvoch podľa rasy židovských starých, ak sa podľa § 1, písm. b) nepokladá za Žida, kto pochádza od jedného podľa rasy židovského starého rodiča

HLAVA II.

Označenie.

(1) Židia sú povinní nosiť židovské označenie. Podrobnosti o tvare označenia a o spôsobe jeho nosenia, ako aj všeobecné výnimky po dohode s rezortne príslušným ministrom určí minister vnútra vyhláškou v Úradných novinách.

(2) Iné označenia v súvislosti s menom (priezviskom) alebo firmou Žida (židovského združenia) môže určiť rezortne príslušný minister.

(3) Kto nenesí, poťažne nepoužíva označenia podľa ods. 1 alebo 2 potresce sa za priestupok okresným (štátnym policajným) úradom peňažným trestom od Ks 100 do Ks 10 000, ktorý sa má v prípade nevyhnutnosti premeniť na zatvorenie od 1 dňa do 15 dní.

HLAVA III.

Obmedzenia ohľadom manželstva a mimomanželského pohlavného styku.

§9.

(1) Zakazuje sa uzavrieť manželstvo medzi Židom (Židovkou) a Nežidovkou (Nežidom) a medzi Židom (Židovkou) a židovskou miešankou (miešancom) [§2].

(2) Kto vedome uzavrie manželstvo proti zákazu v ods. 1, potresce sa pre prečin väznením do 3 rokov a stratou úradu a práva volebného,

§10.

Vedomý mimomanželský pohlavný styk medzi Židom (Židovkou) a Nežidovkou (Nežidom) sa tresce ako prečin väznením do 5 rokov.

§11.

Trestné pokračovanie pre trestné činy podľa § 9 a 10 patrí do pôsobnosti krajských súdov.

HLAVA IV.

Vylúčenie z volebného práva a z verejnoprávnych funkcií.

§12.

(1) Židia nemajú volebné právo a nie sú voliteľní do Snemu Slovenskej republiky ani orgánov verejnoprávnych korporácií.

(2) Žid nemôže byť ustanovený za funkcionára štátu a verejnoprávnych korporácií a ustanovizní vôbec.

(3) Ustanovenia ods. 1 a 2 platia aj o židovských miešancoch (§ 2) a o nežidovských manželoch Židov, avšak len nakoľko ide o pasívne volebné právo.

§13.

(1) Žid nemôže byť členom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany, registrovaných strán národných skupín, ani členom Hlinkovej gardy, Hlinkovej mládeže, Freiwillige Schutzstaffel a Deutsche Jugend.

(2) Funkcionárom strán poťažne dôstojníkom alebo poddôstojníkom organizácií uvedených v ods. 1 nemôže byť ani židovský miešanec (§ 2) ani nežidovský manžel Žida....

HLAVA V.

Nespôsobilosť k verejným službám.

§15.

(1) Žid nesmie byť zamestnaný v službách štátu, taktiež v službách verejnoprávných korporácií a verejných ustanovizní vôbec, počítajúc do toho aj nositeľov verejnoprávneho poistenia, a to ani ich alebo nimi spravovaných alebo dotovaných ústavov, podnikov, fondov a zariadení, vyjmúc židovských kultúrnych, kultových a sociálne-zdravotných ustanovizní ako aj Ústredne Židov....

HLAVA VI.

Nespôsobilosť vykonávať niektoré slobodné povolania.

Diel prvý.

Nespôsobilosť k verejnému notárstvu, advokácii a civilnému inžinierstvu.

§16.

(1) Žid nemôže byť:

- a) verejným notárom (verejnonotárskym osnovníkom),
- b) advokátom (advokátskym osnovníkom),
- c) civilným inžinierom, ...

Diel druhý.

Nespôsobilosť k výkonu lekárskej a zverolekárskej praxe.

§18.

(1) Židia nemôžu vykonávať lekársku a zverolekársku prax....

Diel tretí.

Nespôsobilosť k výkonu na lekárnickú prax a k právam na lekárne.

§20.

(1) Žid nemôže vykonávať lekárnickú prax.

(2) Žid nesmie byť majiteľom (spolumajiteľom) alebo koncesionárom (spolukoncesionárom) verejnej lekárne...

HLAVA VII

Pracovná povinnosť a obmedzenie slobody osobnej, domovej a listového tajomstva.

Diel prvý.

Pracovná povinnosť. §22.

(1) Židia vo veku od 16 do 60 rokov, ak nekonajú práce podľa § 38 branného zákona, sú povinní konať práce, ktoré im prikáže Ministerstvo vnútra.

(2) Pre osoby uvedené v ods. 1 pracovnú príležitosť obstaráva, poťažne prácu organizuje a pracovné podmienky určuje Ministerstvo vnútra....

§24.

Kto neposlúchne príkaz (§ 22) nastúpiť do práce, taktiež ten, kto prikázanú prácu nekoná, alebo ju vykonáva nedbalé, alebo ju bez súhlasu Ministerstva vnútra zanechá, potresce sa pre priestupok okresným (štátnym policajným) úradom peňažným trestom od 100.- do 10 000.- Ks, ktorý sa má v prípade nevyožiteľnosti premeniť na zatvorenie od 1 dňa do 15 dní.

Diel druhý.

Osobné a domové prehliadky.

§25.

Štátne bezpečnostné orgány môžu kedykoľvek previesť u Židov osobnú prehliadku, a to aj bez písomného príkazu úradu alebo súdu.

§26.

(1) Štátne bezpečnostné orgány môžu kedykoľvek previesť u Židov a u židovských sdružení domovú prehliadku, a to aj bez písomného rozkazu úradu alebo súdu. Inak platia ustanovenia dielu II. zákona č. 293/1920 Sb. z. a n.

(2) Ustanovenie ods. 1 sa vzťahuje aj na podniky (závody) a iné miestnosti Židov a židovských sdružení.

Diel tretí. Obmedzenie listového tajomstva.

§27.

(1) Žid (židovské sdruženie) alebo odosielateľ akejkoľvek poštovej zásielky (listy, balíky apod.) vo vnútrozemskom styku je povinný uviesť na nej svoju presnú adresu a ľahko zbadateľné označenie (židovskú hviezdu)....

Diel štvrtý.

Obmedzenie ohľadom bydliska.

§28.

(1) Ústredný hospodársky úrad môže po dohode s Ministerstvom vnútra Židom uložiť povinnosť vystáhať sa z určitej obce (mesta), pritom môže uložiť súčasne povinnosť nastáhať sa do určitej obce (mesta).

(2) Ústredný hospodársky úrad môže po dohode s Ministerstvom vnútra určiť obvody okresných úradov, prípadne jednotlivé obce (mestá), do ktorých sa Židia nesmú prisťahovať.

(3) Ústredný hospodársky úrad môže uložiť židom povinnosť vystáhať sa z určitej časti obce (mesta) a pritom môže súčasne uložiť povinnosť nastáhať sa do určitej jej častí, a to, všeobecne alebo v jednotlivých prípadoch.

§29.

(1) Ministerstvo vnútra a jemu podriadené úrady verejnej správy vnútornej môžu pre Židov obmedziť alebo im zakázať pobyt v určitých obciach (mestách) alebo v určitých ich častiach (námestiach, uliciach, parkoch, kúpaliskách a pod.), ako aj obmedziť alebo zakázať návštevu určitých podnikov (kúpeľov, hostincov, kaviarní, výstav a pod.).

HLAVA VIII.

Obmedzenie spolkového a shromažďovacieho práva, ako aj tlačovej slobody.

Diel prvý.

Spolkové právo a Ústredňa židov.

§31.

(1) Jedinou organizáciou Židov, žijúcich na území Slovenskej republiky, výlučne povolanou zastupovať ich kolektívne záujmy, je Ústredňa Židov so sídlom v Bratislave.

(2) Ústredňa Židov je verejnoprávnou záujmovou korporáciou; jej povinnými členmi sú všetky osoby, ktoré sa podľa § 1 pokladajú za Židov....

Diel druhý.

Shromažďovacie právo.

§33.

Židia nesmú usporiadať verejné shromaždenia alebo sprievody a nesmú sa zúčastniť na iných verejných shromaždeniach.

Obmedzenie tlačovej slobody a vydávania literárnych a iných umeleckých produktov.

§34.

(1) Žid nesmie byť vydavateľom, redaktorom (zodpovedným redaktorom), ani prispievateľom nijakého časopisu okrem prípadného časopisu vydávaného Ústredňou Židov.

(2) Židia (židovské združenia nesmú mať nijaký ani periodický ani neperiodický časopis. Časopis, slúžiaci ich záujmom, nesmie vydávať ani nik iný...

§35.

(1) Na území Slovenskej republiky nemožno vydať tlačou ani inak rozmnožiť, poťažne dať do obehu (predvádzať) duchovný (vedecký, literárny, hudobný, výtvarný a pod.) produkt Žida, a to ani pod cudzím (krycím) menom. Týmto sa nevylučuje použitie uvedených produktov na vedecké ciele...

HLAVA IX.

Obmedzenie vo veciach kultu a vzdelania.

Diel tretí

Obmedzenia ohľadom vzdelania.

§38.

(1) Židia sa vylučujú z akéhokoľvek štúdia na všetkých školách a učebných ústavoch okrem škôl ľudových a okrem kurzov osobitne pre nich zriadených.

(2) Židia, či už ako jednotlivci, náboženské obce alebo korporácie a ustanovizne, nemôžu si zriadiť nijakú školu alebo učebný ústav - okrem škôl ľudových a vzdelanie, ktoré podávajú tieto školy alebo učebné ústavy, nemôžu nadobúdať ani súkromným vyučovaním.

(3) Vysvedčenia Židov zo škôl a učebných ústavov, vydané v cudzine, nemožno nostrifikovať...

HLAVA X.

Obmedzenie ohľadom zamestnávania.

Diel druhý.

Zamestnávanie.

§43.

(1) Zamestnávať Žida v hocakom služobnom, pracovnom alebo učebnom pomere možno len po udelení povolenia (ods. 3).

(2) Ustanovenie ods. 1 vzťahuje sa aj na zamestnanie - úplatné aj bezplatné - židovských rodinných príslušníkov, zamestnaných Židmi; povolenie podľa ods. 1 netreba v prípadoch, kde zamestnávateľom je štát, jeho podniky, ústavy, fondy atď. alebo na prípady, kde štátne úrady (orgány) prikážu Žida do práce podľa nariadenia s mocou zákona č. 129/1940 Sl. z, ...

HLAVA XII.

Iné obmedzenia.

§51.

Židia nemôžu nadobudnúť oprávnenie držať alebo nosiť zbraň.

§52.

Židia nemôžu nadobudnúť oprávnenie loviť ryby.

§53.

Žid nemôže riadiť slovenské motorové vozidlo (§§ 1 a 12. zák. č. 81/1935 Sb. z. a n.), ani obdržať povolenie na jeho riadenie....

§55.

(1) Židom a židovským združeniam, ako aj členovi takej domácnosti, v ktorej je aspoň jeden Žid, nemožno udeliť koncesiu na držbu rádioprijímača alebo na držbu rádiovysielača.

(2) Ustanovenie ods. 1 platí aj o nežidovských manželoch Židov....

ČASŤ DRUHÁ.

Majetkoprávne postavenie.

HLAVA I.

Obmedzenie v nadobúdaní vecných práv a živnostenských oprávnení.

§57.

Židia a židovské združenia nemôžu nadobúdať vlastnícke a iné vecné práva k nehnuteľnostiam, okrem prípadu dedenia.

§58.

Židia a židovské združenia nemôžu preberať ako aj znovuzriaďovať priemyselné, obchodné alebo živnostenské podniky, získavať účasť na takýchto nových podnikoch a nadobúdať alebo preberať živnostenské oprávnenie....

HLAVA IV.

Iné majetkoprávne obmedzenia

Diel druhý.

Nespôsobilosť k držbe niektorých predmetov.

(1) Židia nesmú mať v držbe obrazy, sochy, busty význačných národných a štátnych dejateľov, taktiež nesmú mať štátne znaky, vlajky a zástavy.

(2) Židom sa zakazuje držba fotografických prístrojov, ďalekohľadov, taktiež sa im zakazuje držba gramofónových platní s národnými piesňami (melódiami). ...

ČASŤ DESIATA.

Oslobodenie a výnimky.

§255.

(1) Prezident republiky môže udeliť oslobodenia z ustanovení tohto nariadenia.

(2) Oslobodenia môžu byť úplné alebo čiastočné a možno ich viazať podmienkami.

(3) Oslobodenia možno kedykoľvek odvolať.

§256.

Výnimky udelené podľa vládneho nariadenia č. 63/1939 Sl I. alebo podľa iných právnych predpisov upravujúcich právne postavenie alebo právne pomery Židov platia ako oslobodenia z obdobných ustanovení podľa tohto nariadenia. Ustanovenie § 255, ods. 3 platí obdobne aj o týchto výnimkách....

ČASŤ DVANÁSTA.

Záverečné ustanovenia.

§ 270.

(1) Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonávajú ho všetci členovia vlády.

Dr. Tuka v. r., Dr. Sivák v. r., Mach v. r., Dr. Pružinský v. r., Čatloš v. r., Dr. Fritz v. r., Dr. Medrický v. r., Stano v. r.

[História Slovenska \(Dejiny Slovenska\) - 10.časť – Slovenský štát 1939-1945, Ústavný zákon o vystahovaní Židov zo dňa 15.5.1942](#)